

DE WATERPARAGRAAF

in

BESTEMMINGSPANNEN

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
1. Aanleiding en doel.....	3
1.1 Waarom een waterparagraaf in bestemmingsplannen	3
2. Opbouw en inhoud waterparagraaf	4
2.1 Beleidskaders	4
2.2 Taakverdeling waterbeheerders-gemeenten.....	4
2.3 Karakterisering watersysteem (huidige situatie).....	5
2.4 Water in relatie tot functies en (gewenste) ruimtelijke ontwikkelingen	5
2.5 Samenwerking/afspraken gemeenten-waterbeheerders	5
3. Algemene principes (bron WBP2000)	6
4. Beleidsuitspraken, richtlijnen en eisen/ randvoorwaarden.....	6
5. Geraadpleegde literatuur	11

1. Aanleiding en doel

Water en ruimtelijke ordening hebben veel met elkaar te maken. Het aanwezige watersysteem vormt een belangrijke randvoorwaarde voor wat in een bepaald gebied wel of juist niet mogelijk is en stelt daarmee eisen aan de inrichting van de beperkte ruimte. Terecht wordt steeds meer erkend dat water mede sturend dient te zijn voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is inmiddels voor iedereen duidelijk dat het watersysteem meer ruimte nodig heeft om de effecten van klimaatverandering, zeespiegelrijzing en bodemdaling het hoofd te kunnen bieden. Een goede afstemming tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening is daarom noodzakelijk.

De waterparagraaf is een verplicht onderdeel van een ruimtelijk plan of besluit en beschrijft de uitwerking hiervan op het watersysteem en geeft aan welke eisen het watersysteem aan het besluit of plan oplegt. De waterparagraaf is de plek waar, naast een beschrijving van de waterhuishoudkundige consequenties van het plan of besluit, het wateradvies en de gemaakte afwegingen expliciet en toetsbaar een plaats krijgen.

1.1 Waarom een waterparagraaf in bestemmingsplannen

Met DE WATERPARAGRAAF [november 2000] heeft het ministerie van VROM een handreiking gegeven om te komen tot een goede afstemming tussen water en ruimtelijke ordening in bestemmingsplannen. Sommige provincies hebben zich ervoor uitgesproken om water een volwaardige plaats te geven en stellen het verplicht om in bestemmingsplannen een waterparagraaf op te nemen. Ook de provincie Zuid-Holland heeft dit aangegeven in de NOTA PLANBEOORDELING 2002 en geeft met BESTEMMINGSPLANNEN BLAUW GEKLEURD [maart 2001] richtlijnen voor de invulling van de waterparagraaf. De provincie Noord-Holland zal in het tweede halfjaar 2002 richtlijnen en voorschriften ten aanzien van de watertoets opnemen in de Leidraad Provinciaal Omgevingsbeleid.

Volgens het proces van de Watertoets [HANDREIKING WATERTOETS, oktober 2001] is de initiatiefnemer van een (ruimtelijk) plan, dat op één of andere manier effect kan hebben op het watersysteem (oppervlaktewater, grondwater, waterkeringen) verantwoordelijk voor het opnemen van een “waterparagraaf” in het betreffende plan. In deze waterparagraaf dient de initiatiefnemer het wateradvies van de waterbeheerder(s) op te nemen, de eventuele afwijkingen hiervan te motiveren (afwegen) en eventuele compenserende of mitigerende maatregelen voor te stellen.

Een waterparagraaf is geen doel op zich, maar moet worden gezien als een hulpmiddel om een samenhangend beeld te geven van de wijze waarop in een plan rekening is gehouden met (ruimtelijke) relevante aspecten van duurzaam waterbeheer.

In de praktijk is gebleken dat een mede sturende inbreng vanuit water in het bijzonder van belang is in de beleids- en visievorming. De mogelijkheden van een vertaling hiervan naar de planvoorschriften en de plankaart moeten echter niet worden overschat. Onderkend moet worden dat niet alle relevante wateraspecten in bestemmingsplannen kunnen worden vastgelegd. Waar nodig zullen in aanvulling daarop afspraken ook op een andere wijze moeten worden vastgelegd, bij voorbeeld in de vorm van privaatrechtelijke overeenkomsten of convenanten (denk bijvoorbeeld aan DUBO).

Water is niet in elk bestemmingsplan even belangrijk. Sommige waterparagrafen zullen dan ook beknopt kunnen zijn. De inbreng van water en daarmee ook het doel en de inhoud van de waterparagraaf hangt sterk af van het type bestemmingsplan. In bestemmingsplannen waar

veel functieveranderingen plaatsvinden (stedelijke uitbreidingen, inrichtingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw of bedrijventerreinen) is in het algemeen meer ruimte voor een sturende inbreng vanuit water dan in consoliderende bestemmingsplannen (bestaand stedelijk gebied).

Om tot een zekere mate van standaardisering te komen, is een stramien gemaakt, dat aanknopingspunten biedt voor de wijze waarop de waterparagraaf in bestemmingsplannen verder kan ingevuld. Dit stramien sluit aan op landelijke en provinciale richtlijnen in dit kader en geeft een doorvertaling van het gezamenlijk beleid van de waterbeheerders binnen Rijnlands gebied met betrekking tot stedelijk waterbeheer, zoals vastgelegd in de LEIDRAAD PLANVORMING STEDELIJK GEBIED [december 2000].

Het is niet zo dat alle genoemde aandachtspunten in dit stramien in iedere waterparagraaf aan de orde moeten komen. Daarnaast is het ook niet zo dat de lijst uitputtend is. De gebiedsspecifieke omstandigheden en het type plan zijn bepalend voor wat wel en niet relevant is en of er aanvullende onderwerpen moeten worden toegevoegd.

2. Opbouw en inhoud waterparagraaf

2.1 Beleidskaders

Hier wordt beknopt een beschrijving gegeven van generiek beleid - van zowel rijksoverheid als van provincie, gemeenten en waterbeheerders - met betrekking tot water voorzover dit ruimtelijke consequenties heeft, en op het ruimtelijke beleid voorzover dit de waterhuishouding kan beïnvloeden.

- rijksbeleid: Vierde Nota Waterhuishouding, Vijfde Nota RO, etc.;
- provinciaal beleid: Nota Planbeoordeling, Waterhuishoudingsplan, Beleidsplan Milieu en Water, Streekplan, etc.;
- beleid waterbeheerders: WBP2000, Keur, Peilbesluit, Waterkansenkaarten, etc.;
- gemeentelijk beleid: Structuurplan/-visie, Stedelijk waterplan, Rioleringsplan;
- indien beschikbaar: gebiedsspecifiek beleid van overheden en derden en overige beleidskaders.

Dit punt kan in het bestemmingsplan eventueel ook worden opgenomen in een algemeen hoofdstuk betreffende beleidskaders.

2.2 Taakverdeling waterbeheerders-gemeenten

Geef aan welke instanties in het bestemmingsplangebied verantwoordelijk zijn voor het waterbeheer.

Een taakverdeling voor wat betreft de afwatering en ontwatering in de bebouwde kom is nu nog niet wettelijk verankerd en kan daarom bijvoorbeeld een overlap vertonen. Een goede afbakening is noodzakelijk om problemen te voorkomen. De lijn wordt meestal gevolgd dat de waterbeheerder primair verantwoordelijk is voor de waterhuishouding: beveiliging tegen hoog water, peilbeheer, aan- en afvoer van water (afwatering). Gemeenten zijn op waterhuishoudkundig gebied verantwoordelijk voor het bouwrijp maken, de zorg voor de riolering, (deels) onderhoud van wateren, bescherming van landschappelijke waarden van wateren, verlenen en handhaven van vergunningen, de ontwatering.

Polder-/boezemwatersysteem: De boezem is een stelsel van aaneengesloten wateren waarin één peil wordt gehandhaafd; het overtollige polderwater wordt hierop aangevoerd. Het waterschap is verantwoordelijk voor het kwantiteitsbeheer in de polder en voor het beheer van de kaden

gelegen tussen polder en boezem¹. Rijnland beheert het boezemwater en is in het gehele gebied verantwoordelijk voor het kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater.

2.3 Karakterisering watersysteem (huidige situatie)

Globale beschrijving van de huidige situatie van het watersysteem in het plangebied, waarbij de nadruk ligt op de ruimtelijke relevante aspecten. Beschrijf overeenkomsten en eventuele knelpunten tussen de ruimtelijke functies (grondgebruik, bestemmingen) en de waterhuishoudkundige functies en doelstellingen in het gebied.

Aandachtspunten **watersysteem**: waterkwaliteit, waterkwantiteit, watergangen, waterstaatkundige eenheden, type oevers, waterbodem en bagger, inrichting en beheer, peilbeheer/drooglegging, kunstwerken, waterkeringen, en relaties water omringende gebied.

Aandachtspunten in de **waterketen**: AWZI's, riolering, overstorten, regenwateruitlaten, plaats lozing effluent AWZI, gemalen, pers- en transportleidingen, ongerioleerde situaties.

Aangegeven kan worden, al dan niet gerelateerd aan de aanwezige knelpunten, welke veranderingen/ontwikkelingen gewenst zijn voor het realiseren van een duurzamer watersysteem. Te denken valt aan: vergroting waterbergend vermogen, piekberging, calamiteitenberging, verbetering waterkwaliteit, inrichting van natuurvriendelijke oevers, afkoppeling verhard oppervlak, verbeterd gescheiden rioolstelsel, e.d.

De effecten van de nieuwe inrichting, herinrichting of renovatie moeten worden geïnventariseerd en mogen niet ten nadele zijn van het watersysteem of het omliggende gebied. Hierbij moeten ook de (middel)lange termijn ontwikkelingen worden betrokken.

2.4 Water in relatie tot functies en (gewenste) ruimtelijke ontwikkelingen

Er moet worden uitgegaan van de functies van het water zoals vastgelegd in het provinciaal waterhuishoudingsplan: vis-/ recreatie-/zwem-/stedelijk water. Aangeven welke eisen worden gesteld aan het watersysteem in relatie tot deze functies; inrichting en beheer van het watersysteem moeten bijdragen aan de realisatie van de bij deze functies behorende eisen. Zo mogelijk per gebied en per functie de doelstellingen aangeven. Denk hierbij ook aan de mogelijkheden om waterhuishoudkundige functies te combineren met wonen, werken, natuur en/of recreatie.

In dit onderdeel kan worden aangegeven waar in het plangebied – gezien vanuit het watersysteem – bepaalde functies niet of juist wel gewenst zijn. Tevens kan worden aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om negatieve consequenties voor het watersysteem, als gevolg van ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen, zoveel mogelijk teniet te doen. In dit onderdeel kan tevens worden aangegeven of er onderzoeken lopen of gepland zijn betreffende water in relatie tot ruimtelijke ordening en/of ontwikkelingen, bijvoorbeeld waterkansenkaarten, maar ook meer specifieke onderzoeken. De onderzoeken kunnen aanleiding geven om in bepaalde gebieden zeer terughoudend te zijn met nieuwe ontwikkelingen.

2.5 Samenwerking/afspraken gemeenten-waterbeheerders

Wanneer overeenstemming is bereikt over de inhoud van de waterparagraaf, dan kan worden volstaan met de vermelding hiervan. Wanneer er tijdens het (voor)overleg afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop invulling gegeven gaat worden aan het realiseren van veranderingen in het watersysteem of het uitvoeren van maatregelen, dan verdient het aanbeveling deze afspraken op te nemen in de waterparagraaf.

¹ In sommige gevallen moet behalve het betreffende waterschap, ook het hoogheemraadschap van Rijnland vergunning verlenen voor werken in boezemkaden, uit hoofde van het boezembeheer.

Voor zaken die niet direct een ruimtelijke doorwerking in het bestemmingsplan hebben, zoals beheer en onderhoud, communicatie naar de burger, economische uitvoerbaarheid en dergelijke, kunnen gemeenten en waterbeheerders apart afspraken maken.

3. Algemene principes (bron WBP2000)

Het realiseren van een veilig, duurzaam en biologisch gezond watersysteem is de centrale doelstelling in het Waterbeheersplan 2000. Om deze doelstelling te bereiken gelden een aantal algemene principes. Bij duurzaam waterbeheer (in de stad) wordt gedacht aan onder meer de volgende aspecten:

- een veilig watersysteem met goed functionerende waterkeringen;
- voorkomen van afwenteling van problemen naar andere compartimenten in ruimte of tijd;
- geen overlast of tekort van water, zowel binnen als buiten het stedelijk gebied;
- tegengaan van versnippering in het watersysteem;
- realiseren van een biologisch gezond watersysteem;
- realiseren van ecologische infrastructuur, zowel binnen het stedelijk gebied als naar buiten toe;
- gebruik maken van het zelfreinigend vermogen van het watersysteem;
- vasthouden van gebiedseigen water (waterconservering) en inlaat van gebiedsvreemd water beperken;
- benutten en bufferen van schoon water (bijvoorbeeld schone kwel en afstromende neerslag van schone oppervlakken);
- toepassen van het ordeningsprincipe “water stroomt van schoon naar vuil”:
verontreinigende functies benedenstrooms plaatsen van kwetsbare functies/gebieden;
- vervuiling bij de bron aanpakken;
- voorkomen van verspreiding van (diffuse) verontreinigingen;
- optimalisatie van beheer en onderhoud, zowel binnen het watersysteem als de afvalwaterketen.

Deze principes zijn algemeen gesteld en algemeen geldig. Niet alle principes kunnen in alle gebieden in gelijke mate worden toegepast, of zijn zelfs gewenst. Het leveren van maatwerk in de planvorming is essentieel om op termijn een duurzaam watersysteem te kunnen realiseren.

4. Beleidsuitspraken, richtlijnen en eisen/ randvoorwaarden

Deze algemene principes zijn vertaald naar meer concrete beleidsuitspraken, richtlijnen en eisen/randvoorwaarden die toegepast kunnen worden bij de (her)inrichting van het watersysteem. Deze zijn vastgelegd in een gezamenlijk beleidsdocument van de waterbeheerders binnen Rijnlands gebied: DE LEIDRAAD PLANVORMING STEDELIJK GEBIED. De meeste van deze onderwerpen zijn ontwikkeld in het kader van nieuwe stedelijke uitbreidingen en inrichtingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen, maar gelden ook voor (functie)wijzigingen in bestaand stedelijk gebied, met als doel het realiseren van een duurzaam watersysteem.

- **Waterberging²:** in bestaand stedelijk gebied is minimaal 6% open water vereist, of zeker niet minder dan er al aanwezig was vóór de functiewijziging of herbestemming, of zoveel meer als uit berekeningen noodzakelijk blijkt (bron : WBP 2000). De 6% wordt berekend ten opzichte van het totale oppervlak van het plangebied, waarbij wordt uitgegaan van een verhardingspercentage van circa 45% en de aanwezigheid van een gemengd rioolstelsel. Bij een (verbeterd) gescheiden stelsel, of bij een hoger verhardingspercentage en/of vergaande afkoppeling van verhard oppervlak zijn in ieder geval aanvullende berekeningen noodzakelijk.
De totale oppervlakte aan watergangen in nieuw te ontwikkelen stedelijk gebied (met een aanvoer-, afvoer- of bergingsfunctie) mag niet minder worden als het was in het betreffende gebied vóór de herbestemming/ functiewijziging, met een minimum van 6% van het totale plangebied, of zoveel meer als uit berekeningen nodig blijkt te zijn (dit laatste geldt voor het gebied waarvoor de functie verandert en niet voor het hele peilvak waarbinnen het betreffende gebied is gelegen). Bij nieuw stedelijk gebied moet worden voorkomen dat de waterbergingsbehoefte wordt afgewenteld op het omliggende gebied. Dit betekent in de praktijk dat gezocht moet worden naar mogelijkheden voor een hoger percentage open water dan 6% (bron: WBP 2000).
- De **afvoercapaciteit** van water uit het stedelijk gebied is maximaal 10 m³/min/100 ha met een uitloop tot 15 m³/min/100 ha (Waterakkoord met waterschappen). Of, daar waar de capaciteit van het gemaal kleiner is, maximaal zoveel als haalbaar is met de bestaande maalcapaciteit; dit wordt tevens beïnvloed door de relatie tussen stedelijk en landelijk gebied.
- Het **dempen** van water is in principe slechts toegestaan als (bij voorkeur in de directe nabijheid) 100 % wordt gecompenseerd. Wanneer het voor de aanvrager niet mogelijk is om in de directe nabijheid te compenseren, dan is afkoop mogelijk. De afkoopsom wordt door de waterbeheerder gebruikt om de te compenseren hoeveelheid open water te realiseren in een deelgebied met een geringe waterberging en navenant grote problemen in wateraan- en afvoer en peilfluctuaties. De afkoopsom is tenminste gelijk aan de kosten van grondaankoop en aanleg van de waterpartijen (bron WBP2000).
- **Compartmentering watersystemen:** in de polder mag het water niet worden opgeknipt in kleinere peilvakken in verband met mogelijk negatieve effecten op het waterbergend vermogen en versnippering van het waterbeheer. Tevens dienen negatieve effecten voor migratie van flora en fauna te worden voorkomen. Geïsoleerde watersystemen krijgen niet de voorkeur en worden slechts dan toegestaan wanneer uit een water- en stoffenbalans blijkt dat lokaal een significante verbetering van de waterkwaliteit optreedt. Huidig boezemwater mag niet worden afgesloten van de boezem zonder volledige compensatie in de boezem in verband met negatieve effecten op het waterbergend vermogen. Indien binnen het boezemstelsel wel hiervoor wordt gekozen, dan moeten er tevens voldoende maatregelen worden genomen voor circulatie van het water en migratiemogelijkheden van flora en fauna.
- Bij de **inrichting van watergangen** wordt gestreefd naar aaneengesloten waterelementen met een minimum aan duikers of andere kunstwerken. Vanuit het belang van de

² Advies commissie Waterbeheer 21^e eeuw en provinciaal beleid (concept Nota Planbeoordeling 2001, Beleidsplan Milieu en Water 2000-2003 van de provincie ZH en de Strategienota Streekplan NH-zuid) richten zich op een toename van het bergend vermogen, waarbij rekening dient te worden gehouden met een percentage van minimaal 10% wateroppervlak ten behoeve van de waterberging.

waterkwaliteit moeten doodlopende watergangen worden vermeden; water moet kunnen circuleren; gelegenheid tot het verbinden van doodlopende watergangen aangrijpen en verbindingen realiseren.

- In geval van een calamiteit of ten behoeve van de waterkwaliteit is **doorspoelen** in veel woongebieden nog een noodzaak, waardoor (ondanks dat de waterbeheerders het geen duurzame oplossing vinden) voorzieningen aanwezig dienen te zijn voor circulatie en inlaat van water om de symptomen te kunnen bestrijden.
- **Aantasting aquatisch ecosysteem** door ondermeer overkluizingen, lange duikers etc. dient te worden vermeden (bron: Keur Rijnland).
- Voor nieuwbouwgebieden moet een verbeterd gescheiden rioolstelsel worden toegepast of een stelsel met een vuiluitworp minder of gelijk aan een verbeterd gescheiden stelsel.
Afkoppelen van schoon verhard oppervlak (rekening houdend met voldoende oppervlaktewater om het hemelwater af te voeren, infiltratiemogelijkheden, benutten “grijs-water-circuit”) voor:
 - vertraging van de waterafvoer/voorraadbeheer;
 - minimaliseren van de vuiluitworp;
 - vermindering van de afvoer van schoon water naar de AWZI.Bij het afkoppelen moet vervuiling van het afstromende regenwater -door bij voorbeeld uitlopende bouwmaterialen, of vervuilende activiteiten op straat - zoveel mogelijk worden vermeden. Directe lozing van vervuild regenwater op het oppervlaktewater is vergunningplichtig ingevolge de Wvo (bron: Leidraad aan- en afkoppelen verharde oppervlakken, WBP2000). Afstemming met het Gemeentelijke Rioleringsplan is hierbij noodzakelijk.
- Consequenties van de ontwikkelingen in het nieuw te ontwikkelen gebied voor het **aanbod van het afvalwater richting AWZI** moeten in beeld worden gebracht.
- Er wordt gestreefd naar een optimale relatie tussen drooglegging en de hoeveelheid oppervlaktewater, waarbij de waterbeheerders in het stedelijk gebied geen onnodig diepe drooglegging accepteren. In nieuw te ontwikkelen gebied worden de waterstanden binnen het in te richten gebied tijdens of na het bouwrijp maken in principe niet structureel verlaagd (**grondwaterneutraal bouwen**) of verhoogd. Voor tot uitvoering van de werken wordt overgegaan dient bij een peilwijziging eerst de peilbesluitprocedure te zijn doorlopen.
- Bij het **vaststellen van het peil** voor de boezem en de polders, het peilbesluit, worden alle relevante ontwikkelingen, de effecten op de omgeving, de functies en vormen van landgebruik meegewogen om tot een goed besluit over het te handhaven peil te komen.
- Mogelijkheid tot **flexibel peilbeheer** is van belang voor waterconservering en ecologische ontwikkeling; een flexibel peil moet worden afgestemd op ondermeer kunstwerken, beschoeiingen, drempelhoogte van riooloverstorten, paalfunderingen, woonboten etc.
- **Minimale waterdiepte**: voor watergangen in nieuw aan te leggen gebied wordt gestreefd naar een gemiddelde diepte van 1 m in de hoofdwatgangen en 0.5 m in de overige watergangen (beide t.o.v. zomerpeil). Voor hoofdwatgangen met de functie viswater is het streven dat minimaal 20% van wateroppervlak 1 m diep is, met lokale verdiepingen van 1.50 tot 2 m (beide t.o.v. zomerpeil). In sommige gevallen is het realiseren van kleine verondiepingen denkbaar voor vissen en amfibieën. Hierbij wordt een uitzondering

gemaakt voor ondiepe veensloten en gebieden met intensieve kwel, aangezien grotere diepte hier problemen met de waterkwaliteit kan veroorzaken (bron: WBP2000).

- Bij de inrichting van watergangen wordt gebruik gemaakt van onderhoudsarme beschoeiing. Een **natuurvriendelijke oeverinrichting** wordt gestimuleerd, gericht op de algemene kwaliteit van het watersysteem. Het streven is dat minimaal 50% van de oevers natuurvriendelijk ingericht (bijvoorbeeld één van beide zijden). De prioriteit moet liggen bij gebieden die ecologisch een belangrijke functie vervullen: de provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS) en bij gebieden die zichtbaar zijn voor de burgers, zoals de stad, natuur- en recreatiegebieden. Ook in gebieden die opnieuw worden ingericht moeten natuurvriendelijke oevers worden aangelegd. Door het grotere ruimtebeslag worden natuurvriendelijke oevers in eerste instantie aangelegd langs wateren waar deze ruimte aanwezig is (land in eigendom van de waterbeheerders), of wordt er gebruik gemaakt van overgedimensioneerde watergangen. Vanuit (cultuur)historisch oogpunt kan hiervan worden afgeweken, denk bij voorbeeld aan grachtenstelsels (bron: WBP 2000).
- **Beperking diffuse bronnen/lozingen:** volgens de uitgangspunten zoals onder andere vastgelegd in de Nationale Pakketten Duurzame Stedebouw en Duurzaam Bouwen moet het gebruik van duurzame bouwmaterialen bij nieuwbouw- en verbouwactiviteiten worden gestimuleerd, teneinde een duurzame stedelijke ontwikkeling te kunnen waarborgen. In relatie tot de waterkwaliteit moet de toepassing van uitloogbare bouwmaterialen - zoals koper, zink en lood - voor dakbedekking, gevelbekleding, regenwaterafvoer, drinkwaterleidingen of straatmeubilair worden vermeden. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen en bemesting bij het beheer en onderhoud van (openbare) groenvoorzieningen moet worden voorkomen.
- **Planologische doorwerking:**
Bovengenoemde aandachtspunten dienen een doorvertaling te krijgen naar de voorschriften en – zover ze ruimtebeslag vragen – als zodanig te worden bestemd op de plankaart. Dit geldt in elk geval voor de volgende aspecten:
- Alle waterkeringen moeten op de plankaart primair als “waterkering” worden bestemd, waarbij in de voorschriften rekening wordt gehouden met de functie ervan en waarbij wordt aangegeven dat de waterkering met het oog op de veiligheidsaspecten vrij moet blijven van bebouwing. In de voorschriften moet tevens worden opgenomen, dat - alvorens B&W beslist over het verlenen van een bouw- of aanlegvergunning t.b.v. secundaire bestemmingen - eerst advies moet worden ingewonnen bij de beheerder van de waterkering over de vraag of de voorgenomen bouwactiviteiten niet het belang van de waterkering onevenredig schaden en de eventueel te stellen voorwaarden.
- Alle watergangen dienen op de plankaart primair als “water” te worden bestemd. De daarbij behorende voorzieningen (sluizen, bruggen, inlaten, gemalen, taluds, duikers e.d.) en de aangrenzende onderhoudsstrook (van 3-5 meter) dienen de bestemming “waterhuishoudkundige doeleinden” te krijgen. In de voorschriften moet rekening worden gehouden met de functie ervan en de daarbij behorende bebouwingsvoorschriften.
- Op de plankaart moeten de in het plangebied gelegen afvalwaterzuiveringsinstallaties en rioolpersgemalen - met de daarbij behorende milieu-effecten - als zodanig worden bestemd.
- Op de plankaart moeten de gronden waarin leidingen aanwezig en/of gepland zijn voor afvalwatertransportleidingen en persleidingen als zodanig worden bestemd,

overeenkomstig de goedkeuringscriteria volgens de Nota Planbeoordeling van de provincie.

5. Geraadpleegde literatuur

- Leidraad Planvorming stedelijk gebied, Hoogheemraadschap van Rijnland, waterschappen Groot-Haarlemmermeer, De Oude Rijnstromen, Wilck en Wiericke [13 december 2000]
- Nota Planbeoordeling 1998 en (concept) Nota Plan beoordeling 2001, Provincie ZH
- Bestemmingsplannen blauw gekleurd, provincie ZH [maart 2001]
- De Waterparagraaf, Handreiking water in bestemmingsplannen, VROM [november 2000]
- Voorbeeld bestemmingsplan landelijk gebied Groene Hart, Bestuurlijk Platform Groene Hart [januari 2000]